

musila »za něho« zaplatiti sociální příspěvky a jiné náklady z důvodu nemocenského pojištění. Pokud žalobce uplatňoval, že nebyl a nemohl býti odborově organisován, ježto žalovaná firma to nedovolila, čímž prý utrpěl škodu 350 Kč na ušlé podpoře v nezaměstnanosti a 1.839 Kč na ušlém nemocenském, odbyl první soud — k čemuž se připojil i odvolací soud —, tyto nároky poznámkou, že prý žalobce neprokázal, že mu bylo žalovanou výslovně zakázáno, aby byl odborově organisován a že tím utrpěl škodu 350 Kč a že prý není právního důvodu, aby žalobci mohla býti přiznána náhrada nemocenských výloh. Tuto část rozsudku nelze dovolacímu soudu vůbec přezkoumati, ježto nebyl dostatečně zjištěn skutkový podklad, jímž se nižší soudy neobíraly, a nebylo ani doličeno, které skutečnosti a proč tyto rozhodné okolnosti nebyly prokázány, takže za dnešního stavu nelze ani posouditi, zda a v jaké míře byl žalobce zkrácen v právu v § 114 ústavní listiny mu zaručeném. Bude tedy na soudě, aby, přihlížeje k předpisu § 182 c. ř. s., skutkovou podstatu v tomto směru náležitě vyjasnil a provedl důkazy stranami nabídnuté. Co do jednotlivých nároků, u nichž podle vysloveného názoru dovolacího soudu vycházely nižší soudy z nesprávného právního názoru a věc neprobraly s dostatečnou přesností a důkladností a důsledkem toho i v příčině nároku na vrácení kauce 8.000 Kč, není rozepře zralá k rozhodnutí (§ 510 c. ř. s.) a ježto se vady týkají i řízení soudu první stolice, bylo se usnésti, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 15803.

Strážní přídavek (a příplatek na byt), přiznaný členům sboru státní stráže bezpečnosti, nebyl rozšířen na strážníky v obecních službách, třebaže jim byla jinak přiznána parita se státními zaměstnanci podle platového zákona č. 103/1926 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 5. února 1937, Rv I 1847/36.)

Srv.: Sb. n. s. č. 7709, 7448, 8450.

Žalobce byl jmenován policejním strážníkem žalované obce. Jeho platové, služební a pensijní poměry byly upraveny podle platového zákona č. 103/1926 Sb. z. a n. a vládních nařízení jej provádějících s tím, že budou podrobeny všem změnám a úpravám, jakým budou po případě podrobeny služební a platové poměry státních zaměstnanců. Opíraje se o toto znění služebního dekretu, domáhá se žalobce proti žalované obci zjištění, že mu přísluší právo na strážní přídavek a na příplatek na byt a že žalovaná jest povinna platiti mu tento strážní přídavek, jak byl zákonem ze dne 13. června 1922 č. 230 Sb. z. a n. (vládním nařízením č. 295/1922 Sb. z. a n.) pro uniformované sbory státní stráže bezpečnosti stanoven, a dále příplatek na byt, jak byl stanoven usnesením vlády ze dne 17. července 1928 a výnosem mí-

nisterstva vnitra ze dne 9. srpna 1928 č. 46984/5/28. Prvý soud uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

V tomto sporu jde jediné o to, zda byly žalobci přiznány strážní příspěvek a příplatek na byt, jaké příslušely členům státní stráže bezpečnosti podle zákona č. 230/1922 Sb. z. a n. a vládního nařízení č. 295/1922 Sb. z. a n., tím, že mu byla přiznána »parita« se státními zřízeními podle zákona platového č. 103/1926 Sb. z. a n. Nejvyšší soud odůvodnil v četných rozhodnutích (zejména č. 7709, 7448, 8450 Sb. n. s.), k nimž se odkazuje, zásadu, že strážní přídavek, přiznaný zákonem č. 230/1922 Sb. z. a n. členům sboru stráže bezpečnosti, zřízeným u státních úřadů, nebyl rozšířen na strážníky v obecních službách a že se jim mohlo takového přídavku dostat jen platným usnesením příslušné samosprávné korporace. Tento právní názor nebyl vyvrácen vývody dovolání a nejvyšší soud nemá důvodu, aby se v projednávané věci odchýlil od dřívější své judikatury. Podotýká se, že, co se týče příspěvku na byt, platí obdobně pro něj stejná zásada, jež byla vyslovena pro strážní příspěvek. Žalobce sám ani netvrdil, že mu sporné mimořádné přídavky byly přiznány výslovně, a vyvozuje nárok na ně v podstatě jen z doslovu služebních dekretů, že totiž byla pro něho zavedena všechna proveditelná ustanovení zákona č. 103/1926 Sb. z. a n., jež upravují platové, služební a peněžní poměry a nároky zřízců státních, a že bylo výslovně podotčeno, že žalobcovy platové a služební poměry budou podrobeny i všem změnám a úpravám, které v budoucnosti budou zavedeny pro zaměstnance státní. Avšak žaloba zaměňuje tu pojem parity se státními zřízeními s pojmem parity s členy státní stráže bezpečnosti po případě se zvláštními příjmy této zaměstnanecké kategorie. O zvláštní povaze »strážního přídavku«, zejména o jeho časovém vývoji a o konečné přeměně z t. zv. paušalovaného stravného, bylo pojednáno v rozhodnutí č. 7709 Sb. n. s. a zdůrazněno, že přídavek byl poskytován jen členům státní stráže bezpečnosti pro zvláštní povahu a obtížnost služby státní stráže. Strážní přídavek byl zaveden teprve zákonem č. 230/1922 Sb. z. a n. a prováděcím nařízením č. 295/1922 Sb. z. a n. jako trvalý, do výslužného započitatelný požitek a byl přiznán jen členům sboru stráže bezpečnosti při státních úřadech a nikoli též jiným zaměstnancům. Ustanovením § 148 plat. zákona č. 103/1926 Sb. z. a n. byly sice ponechány v platnosti t. ř. strážní přídavky, avšak jen příslušníkům státní stráže bezpečnosti a šlo o zvláštní výhodu poskytnutou této zaměstnanecké kategorii, již nelze rozšiřovati ani na jiné zaměstnance státní, ani na strážníky samosprávných korporací. Nesejde na tom, jaké služební úkony koná žalobce žalované obci, a jsou-li rovnocenné s výkony státní stráže bezpečnosti nebo četnictva, poněvadž ze zákona neplyne jeho nárok na strážní přídavek po případě bytový přídavek, jež mají výhradně jen členové státní stráže bezpečnosti. Žalobce však také neprokázal, že by mu ža-

lovaná obec byla přiznala takové zvláštní přídavky, neboť jen platně projevená vůle samosprávné korporace mohla by založiti jeho právní nárok na ně. Tuto vůli nelze vyvozovati z jmenovacích dekretů žalobcových, v nichž není řeči o tom, že žalobci přiznávají mimořádné příspěvky náležející členům státní policie, nýbrž jeho požitky jsou tam dokonce vypočteny jednotlivě a ony přídavky nejsou mezi nimi uvedeny.

Čís. 15804.

Bylo-li kupiteli (firmě sídlící v cizině) znemožněno zaplacení kupní ceny v efektivních dolarech a vyvinuly-li se devisorové poměry ve státě sídla (bydliště) kupitele v době dospělosti plnění tak, že nastala neočekávaně a nepředvídaně právní a tím i hospodářská nejistota, je prodávatel oprávněn odstoupiti od tržové smlouvy.

(Rozh. ze dne 6. února 1937, Rv I 433/35.)

Žalující firma (mající sídlo v Jugoslavii) koupila od žalované firmy (v Československu) zboží, jež mělo býti dodáno podle možnosti k 1. dubnu 1932; zboží mělo býti zaplaceno v dolarech (efektivně). Poněvadž zboží nebylo žalující firmě dodáno, domáhá se tato firma na žalované náhrady škody pro nesplnění smlouvy. Proti žalobě namítla žalovaná, že není povinna plniti, hledíc k předpisu § 1052 obč. zák., poněvadž zatím se hospodářské poměry v Jugoslavii staly nejistými; bylť v Jugoslavii dolar vyloučen z volného obchodu, dluhy se jím nesměly platiti a zahraniční dluhy mohly býti zaplaceny jen složením dinárů na vázaný účet Národní banky jugoslávské, při čemž doložka o placení v cizí měně efektivně byla pokládána za nezávaznou, takže žalovaná neměla jistotu, kdy by vůbec došla zaplacení za dodávky. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně, uznal-li, že žalovaná nebyla povinna objednávku splniti. Žalovaná se dovolává podstatné změny poměrů, které tu byly v době smlouvy, a odepřela proto plniti předem zboží bez hotového zaplacení neb aspoň zajištění vzájemného peněžního plnění žalobkynina. V souzeném případě jest věc posuzovati obdobně, jako by mezi stranami hned od počátku byla stanovena rozvazovací podmínka ve smyslu zásady »rebus sic stantibus« tak, že nastane zrušení smlouvy, když podmínka ta nastane. Že tomu tak bylo i v souzeném případě, vychází z toho, že cena tržová za zboží, jež mělo býti žalobkyni do Jugoslavie zasláno, byla sjednána v efektivních amerických dolarech (čl. 336 obch. zák.) a že v době smlouvy byl dovozce (žalobkyně) také s to, hledíc k devisorovým předpisům tehdy v Jugoslavii platným, svému závazku dostáti. Podle dobrozdání znalce však od 8. března 1932 Národní banka jugoslávská žád-